

Przedmiotowy System Oceniania z języka polskiego w kasach IV- VIII w ZKiW w Dzierżążnie

Przedmiotowy system oceniania z języka polskiego określa zasady oceniania i klasyfikowania uczniów z przedmiotu język polski w Szkole Podstawowej w Dzierżążnie zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 sierpnia 2010 roku w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów (Dz. U. nr 156 poz. 1046) oraz Wewnątrzszkolnym Systemem Oceniania w Zespole Kształcenia i Wychowania w Dzierżążnie.

Wymagania edukacyjne wynikają z Podstawy programowej kształcenia ogólnego opracowanej przez MEN z dnia 14.02.2017 . (DzU z 2017 r., poz. 356).

Główne cele edukacji polonistycznej:

Głównym celem nauczania języka polskiego w szkole podstawowej jest kształcenie u uczniów umiejętności mówienia, słuchania, pisania i czytania w różnych sytuacjach komunikacyjnych.

Uczeń:

- rozwija umiejętność odbioru dzieł literackich i innych tekstów kultury poprzez rozumienie znaczeń dosłownych i prostych znaczeń przenośnych,
- rozwija umiejętność wypowiadania się w mowie i w piśmie na tematy poruszane na zajęciach, związane z poznawanymi tekstami kultury i własnymi zainteresowaniami,
- dba o poprawność językową wypowiedzi (w wypowiedziach pisanych również o poprawność ortograficzną i interpunkcyjną),
- rozpoznaje cechy gatunkowe różnych tekstów kultury,
- rozwija zainteresowanie językiem jako składnikiem dziedzictwa kulturowego,
- w kontakcie z dziełami kultury kształtuje swoją hierarchię wartości i wrażliwość, poczucie własnej tożsamości, swoją postawę patriotyczną i obywatelską oraz własne poczucie estetyki,
- szanuje odmiennosc kultur, przekonań religijnych, poglądów innych osób,
- przygotowuje się do publicznych wystąpień,
- rozpoznaje swoje zainteresowania, możliwości, potrzeby językowe i czytelnicze po to, by rozbudzać swoje pasje czytelnicze, rozwijać zdolności i zainteresowania.

Sprawdzanie osiągnięć jest jednym ze środków kontroli stosowanych metod pracy, celowości podejmowanych działań.

Sprawdzanie i interpretacja wyników osiągniętych przez ucznia zapobiega niepowodzeniom szkolnym, gdyż daje możliwość sterowania procesem nauczania (decyzja o dalszej realizacji zaplanowanych działań lub konieczność dodatkowego powtórzenia materiału).

Diagnozowanie postępów powinno być systematyczne, prowadzone na bieżąco oraz maksymalnie zróżnicowane, by dawało obiektywny obraz wiedzy o umiejętnościach ucznia.

Obszary podlegające ocenie (oraz ich waga w dzienniku elektronicznym):

1. prace pisemne: sprawdziany (5), kartkówki (4), dyktanda (4), wypracowania klasowe (5);
2. odpowiedzi ustne: recytacja (3), opowiadanie (3), wypowiedianie się (3);
3. technika czytania (3);
4. prace domowe: zadania zamknięte (2) i otwarte (dłuższe -4, krótsze -3), ćwiczenia ortograficzne (2), rysunki (2);

5. praca na lekcji: aktywność (2), praca w grupach (2), ćwiczenia pisemne (2), notatki (2), dłuższe formy wypowiedzi (4);
6. prace długoterminowe: książki, przewodniki, foldery (5);
7. przygotowanie do lekcji (1);
8. zeszyt i ćwiczeniówka (2);
9. prace nadobowiązkowe, wykraczające poza program nauczania, a wynikające z zainteresowań ucznia (2);
10. osiągnięcia w konkursach (3);
11. inne formy ustalone w porozumieniu z uczniami (2).

Sposoby oceniania:

- **Sprawdziany** (zapowiedziane co najmniej tydzień wcześniej) oraz **kartkówki** (obejmujące wiadomości z ostatniej lekcji) są oceniane wg skali punktowej, którą nauczyciel przelicza zgodnie z WSO:

100-99%	celujący
98-90%	bdb
89-75%	db
74-50%	dost
49-30%	dopuszcz
29-0%	ndst
- **Wypracowania klasowe, prace domowe oraz prace stylistyczne pisane w klasie** oceniane są w skali punktowej zgodnie z ustalonymi wcześniej kryteriami, np.:

I Dłuższe formy wypowiedzi, np. opowiadanie, sprawozdanie, list prywatny i oficjalny, charakterystyk, opis itp. :

Zakres	Sprawdzana czynność	Liczba punktów
	Uczeń:	
Realizacja tematu	pisze zgodnie z poleceniem	1
Charakterystyczne cechy formy wypowiedzi	uwzględnia najważniejsze cechy danej formy wypowiedzi	1
	odpowiednio dobiera środki językowe	1
	stosuje zdania złożone, bogato rozwinięte	1
Kompozycja	pisze tekst o trójdzielnej kompozycji, uporządkowany i spójny	1
	pisze tekst w sposób spójny i logiczny	1
Poprawność językowa	przestrzega poprawności językowej (dopuszczalne 3 błędy)	2
	popelnia 4 lub 5 błędów językowych	1
Ortografia i interpunkcja	przestrzega reguł ortograficznych (dopuszczalne 2 błędy ortograficzne)	1
	przestrzega poprawności interpunkcyjnej (dopuszczalne 3 błędy interpunkcyjne)	1
		= 10

II Krótkie formy wypowiedzi, np. kartka pocztowa, zaproszenie, ogłoszenie itp.:

Zakres	Sprawdzana czynność	Liczba punktów
	Uczeń:	

Realizacja tematu	pisze zgodnie z poleceniem	1
Charakterystyczne cechy formy wypowiedzi	uwzględnia najważniejsze cechy danej formy wypowiedzi	1
	odpowiednio dobiera środki językowe	1
	redaguje tekst zwarty, rzeczowy	1
Kompozycja	Tekst jest logicznie uporządkowany; graficznie wyodrębnione składniki tekstu	1
Poprawność językowa	przestrzega poprawności językowej (dopuszczalny 1 błąd)	1
Ortografia i interpunkcja	przestrzega reguł ortograficznych (dopuszczalny 1 błąd)	1
	przestrzega poprawności interpunkcyjnej (dopuszczalny 1 błąd interpunkcyjny)	1
		=8

Punkty przeliczane są na oceny:

Ad I

10 pkt. – celujący

9 pkt. – bardzo dobry

7-8 pkt. – dobry

5-6 pkt. – dostateczny

3-4 pkt. – dopuszczający

0-2 pkt. – niedostateczny

Ad II

8 pkt. – celujący

7 pkt. – bardzo dobry

6 pkt. – dobry

4-5 pkt. – dostateczny

3 pkt. – dopuszczający

0-2 pkt. - niedostateczny

- **Dyktanda** (jeśli uczeń zna materiał słowny) ocenia się następująco:

praca bezbłędna - celujący

1 błąd - bardzo dobry

2-3 błędy - dobry

4-5 błędów - dostateczny

6-7 błędów - dopuszczający

8< błędów - niedostateczny

Dwa błędy interpunkcyjne = jeden błąd ortograficzny.

W przypadku dyktand opartych na materiale słownym, którego uczeń nie zna, kryteria ocen mogą ulec zmianie.

Uczeń dyslektyczny może popełniać podwojoną ilość błędów w stosunku do pozostałych z uwagi na poziom trudności z jakiego „startuje”.

- **Zeszyt i zeszyt ćwiczeń** oceniane są pod kątem poprawności merytorycznej, systematyczności i estetyki (z uwzględnieniem opinii PPP).
- **Praca w grupach** (ocena dla całej grupy lub zindywidualizowana)- nauczyciel bierze pod uwagę planowanie i organizację pracy, efektywne współdziałanie, wywiązywanie się z powierzonych ról, rozwiązanie zadania.
- **Wypowiedzi ustne** – nauczyciel uwzględnia treść, bogactwo słownictwa oraz kulturę wypowiedzi.
- **Prace domowe** oceniane są pod kątem poprawności merytorycznej z uwzględnieniem zaangażowania ucznia (np. w przypadku prac plastycznych, przewodników i innych).
- **Recytacja** oceniana jest z uwzględnieniem pamięciowego opanowania tekstu oraz jego interpretacji głosowej (pamięciowe opanowanie tekstu – dost; próby interpretacji – dobry; indywidualna interpretacja tekstu – bdb, celujący).
- **Czytanie** – nauczyciel ocenia ilość potknięć, interpretację tekstu oraz technikę czytania :
(wg B. Ročlawskiego – czytanie płynne, ślizganie się po sylabach to techniki dopuszczalne, natomiast literowanie, sylabizowanie i inne to pseudotechniki)

Ponadto nauczyciel ocenia **przygotowanie do lekcji**:

1. za brak pracy domowej lub brak zeszytu, gdy była praca domowa, uczeń otrzymuje minusa – trzy minusy to ocena niedostateczna (może obowiązywać inna zasada uzgodniona z uczniami); uczeń jest zobligowany do odrobienia pracy na następną lekcję, w przypadku kolejnego braku tej samej pracy domowej otrzymuje ocenę niedostateczną,
2. brak książki, zeszytu (gdy nie było pracy domowej) lub innej potrzebnej na lekcji pomocy dydaktycznej nauczyciel zaznacza zapisując datę i bierze pod uwagę na koniec semestru przy ocenie systematyczności w ocenie z zachowania.

Aktywność na lekcji może być oceniana stopniem, plusem (trzy plusy oznaczają ocenę celującą) lub w inny, uzgodniony z uczniami, sposób.

Poprawa ocen:

Uczeń ma prawo do poprawienia każdej oceny (z wyjątkiem jedynek wynikających z nieprzygotowywania się do lekcji) w terminie i na warunkach uzgodnionych z nauczycielem. Pod uwagę brana jest każdorazowo ocena wyższa.

Informowanie o ocenach:

- oceny są jawne,
- oceny są zgodne z kryteriami,
- nauczyciel informuje o nich na bieżąco, wpisując je do dziennika elektronicznego,
- sprawdziany po podpisaniu przez rodziców są przechowywane w teczkach uczniowskich w gabinecie języka polskiego przez okres roku szkolnego,
- kartkówki uczeń wkleja do zeszytu,
- ocena końcowa nie jest średnią arytmetyczną ocen cząstkowych
(najważniejsze są oceny ze sprawdzianów i prac pisemnych).

Dostosowanie do możliwości uczniów z trudnościami w uczeniu się:

- Rezygnacja z wymagania czytania głośnego przy całej klasie, ewentualnie uczeń może odczytać tekst wcześniej przygotowany.
- Nie omawianie błędów ucznia przy klasie.
- Umożliwienie uczniowi odpowiadanie z ławki.
- Wydłużenie czasu na wykonanie polecenia i przygotowanie odpowiedzi.
- Ograniczenie liczby zadań.
- Pomoc przy selekcji materiału.
- Formułowanie poleceń w prostej formie.
- Dostrzeganie mocnych stron ucznia.
- Przydzielenie uczniowi miejsce w klasie blisko nauczyciela.

Kryteria oceniania dla uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się:

Uczeń dyslektyczny musi spełnić wszystkie wymogi na poszczególne oceny dla uczniów bez dysfunkcji.

Zwiększona tolerancja w stosunku do takiego ucznia (na podstawie opinii PPP) dotyczy tylko pisania i czytania:

1. Ilość błędów ortograficznych nie wpływa na ocenę pracy pisemnej domowej i klasowej (poza ćwiczeniami czysto ortograficznymi, podczas wykonywania których należy korzystać ze słownika ortograficznego).
2. W pisaniu ze słuchu dopuszcza się popełnienie podwójnej ilości błędów (w stosunku do uczniów o typowym rozwoju).
3. Czytanie ocenia się z uwzględnieniem poziomu trudności, z jakiej uczeń startuje.
4. Wygłaszanie z pamięci ocenia się na podstawie krótszych tekstów.

Ucznia dyslektycznego obowiązuje znajomość reguł ortograficznych zgodnie z wymaganiami programowymi dla poszczególnych klas.

Kryteria ogólne na poszczególne oceny:

OCENA CELUJĄCA

Uczeń:

- opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej,
- samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o dużym stopniu trudności,
- czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować i interpretować je w sposób pogłębiony i wnikliwy, posługując się terminologią z podstawy programowej,
- posługuje się bogatym i różnorodnym słownictwem oraz poprawnym językiem zarówno w mowie, jak i w piśmie,
- aktywnie uczestniczy w lekcjach (pełni funkcję asystenta nauczyciela) i zajęciach pozalekcyjnych,
- z powodzeniem bierze udział w konkursach tematycznie związanych z językiem polskim,
- tworzy wypowiedzi pisemne zgodnie z wyznacznikami gatunkowymi, poprawne pod względem kompozycji, spójności wypowiedzi, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym,
- odznacza się samodzielnością i dojrzałością sądów,
- wzorowo wykonuje prace domowe i zadania dodatkowe,
- współpracuje w zespole, często odgrywając rolę lidera,
- wykorzystuje wiedzę, umiejętności i zdolności twórcze (kreatywność) przy odbiorze i analizie tekstów oraz tworzeniu wypowiedzi.

OCENA BARDZO DOBRA

Uczeń:

- opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej,
- samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o znacznym stopniu trudności,
- czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować je samodzielnie, podejmuje próby interpretacji,
- posługuje się bogatym słownictwem i poprawnym językiem zarówno w mowie, jak i w piśmie,
- aktywnie uczestniczy w lekcjach i zajęciach pozalekcyjnych,
- bierze udział w konkursach tematycznie związanych z językiem polskim,
- tworzy wypowiedzi pisemne zgodnie z wyznacznikami gatunkowymi, w większości poprawne pod względem kompozycji, spójności wypowiedzi, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym,
- aktywnie uczestniczy w lekcjach,
- wykonuje prace domowe, często angażuje się w zadania dodatkowe.

OCENA DOBRA

Uczeń:

- w większości opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej,
- samodzielnie rozwiązuje zadania o niewielkim lub średnim stopniu trudności, a z pomocą nauczyciela – trudne,
- czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, samodzielnie odnajduje w nich informacje,
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia niewiele błędów językowych, ortograficznych i stylistycznych,
- bierze czynny udział w lekcji,
- wykonuje prace domowe, czasem także nieobowiązkowe.

OCENA DOSTATECZNA

Uczeń:

- częściowo opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej,
- samodzielnie wykonuje tylko zadania łatwe; trudniejsze problemy i ćwiczenia rozwiązuje przy pomocy nauczyciela,
- odnajduje w tekście informacje podane wprost, rozumie dosłowne znaczenie większości wyrazów w tekstach dostosowanych do poziomu edukacyjnego,
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia błędy językowe, ortograficzne i stylistyczne; wypowiedzi cechuje ubogie słownictwo,
- wypowiada się krótko, ale wypowiedź jest na ogół uporządkowana,
- niekiedy popełnia rażące błędy językowe zakłócające komunikację,
- rzadko aktywnie uczestniczy w lekcjach,
- wykonuje obowiązkowe prace domowe, ale popełnia w nich błędy.

OCENA DOPUSZCZAJĄCA

Uczeń:

- opanował w niewielkim stopniu umiejętności zapisane w podstawie programowej,
- większość zadań, nawet bardzo łatwych, wykonuje jedynie przy pomocy nauczyciela,
- czyta niezbyt płynnie, niewłaściwie akcentuje wyrazy, nie stosuje odpowiedniej intonacji,
- ma problemy z czytaniem tekstów kultury, ale podejmuje próby ich odbioru,
- nie potrafi samodzielnie analizować i interpretować tekstów,
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia rażące błędy utrudniające komunikację, ma ubogie słownictwo i trudności z formułowaniem nawet prostych zdań,

- nie jest aktywny na lekcjach, ale wykazuje chęć do pracy, stara się wykonywać polecenia nauczyciela,
- pracuje niesystematycznie, wymaga stałej zachęty do pracy,
- często nie potrafi samodzielnie wykonać pracy domowej, ale podejmuje próby.

OCENA NIEDOSTATECZNA

Uczeń:

- nie opanował nawet podstawowych wiadomości, ma bardzo duże braki w wiedzy i umiejętnościach z zakresu podstawy programowej,
- ma kłopoty z techniką czytania,
- nie odnajduje w tekście informacji podanych wprost, nie rozumie dosłownego znaczenia wielu wyrazów w tekstach dostosowanych do poziomu edukacyjnego,
- nie wykonuje zadań ani poleceń nauczyciela,
- wykazuje się niechęcią do nauki,
- zaniedbuje wykonywanie prac domowych,
- nie angażuje się w pracę grupy.

Kryteria ogólne dla uczniów z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego:

Ocena celująca:

Uczeń:

- opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej,
- samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o dużym stopniu trudności,
- czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować i interpretować je,
- posługuje się bogatym i różnorodnym słownictwem oraz poprawnym językiem zarówno w mowie, jak i w piśmie,
- aktywnie uczestniczy w lekcjach,
- tworzy wypowiedzi pisemne zgodnie z wyznacznikami gatunkowymi, poprawne pod względem kompozycji, spójności wypowiedzi, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym,
- wzorowo wykonuje prace domowe i zadania dodatkowe,
- współpracuje w zespole,
- wykorzystuje wiedzę, umiejętności i zdolności twórcze (kreatywność) przy odbiorze i analizie tekstów oraz tworzeniu wypowiedzi.

Ocena bardzo dobra:

Uczeń:

- samodzielnie czyta ze zrozumieniem krótkie teksty
- przepisuje bezbłędnie krótkie teksty
- układa i pisze krótkie opowiadania, opisy przedmiotów, listy, adresuje koperty
- określa świat przedstawiony w utworze
- zna podstawowe zasady polskiej ortografii
- wyróżnia w tekście czasownik, rzeczownik, przymiotnik i odmienia je
- wypowiada się w kilku zdaniach na temat wydarzeń z życia, filmu, lektury
- dzieli wyraz na sylaby, wyróżnia spółgłoski i samogłoski
- wskazuje podmiot i orzeczenie

-rozdziela zdania oznajmujące, pytające i rozkazujące

Ocena dobra:

Uczeń:

- samodzielnie czyta krótkie teksty
- słucha ze zrozumieniem tekstu czytanego przez nauczyciela
- przy pomocy nauczyciela wyróżnia w tekście czasownik, rzeczownik, przymiotnik
- po opracowaniu słownictwa ortograficznego przepisuje poprawnie fragment tekstu
- rozdziela: list, opowiadanie, opis, streszczenie
- przy pomocy nauczyciela układa i pisze krótkie opowiadania i opisy
- przy pomocy nauczyciela korzysta ze słownika i encyklopedii

Ocena dostateczna:

Uczeń (przy pomocy nauczyciela):

- czyta krótkie teksty
- przepisuje bezbłędnie fragment tekstu
- wskazuje czynność w zdaniu
- rozpoznaje czasownik, rzeczownik

Ocena dopuszczająca:

Uczeń:

- rozumie tekst czytany przez nauczyciela,
- na jego podstawie układa krótką wypowiedź
- czyta sylabami
- podejmuje jakiegokolwiek działania dydaktyczne

Ocena niedostateczna:

Uczeń:

- nie podejmuje żadnych działań dydaktycznych
- nie umie czytać
- nie potrafi wypowiedzieć się nawet krótko na tematy związane z doświadczeniem życiowym
- nie umie bezbłędnie przepisać nawet krótkiego tekstu

Opracowali nauczyciele zespołu przedmiotów humanistycznych

Małgorzata Wnuk Lipińska

Agata Treder

Beata Babińska